Спадчына ў законе

Будслаўскі фэст — каштоўнасць чалавецтва!

Будслаўскі фэст, любімы многімі жыхарамі нашай краіны, атрымаў міжнароднае прызнанне! Ён унесены ў спіс нематэрыяльнай культурнай спадчыны чалавецтва. Такое рашэнне днямі прыняў міждзяржаўны камітэт па ахове нематэрыяльнай культурнай спадчыны ЮНЕСКА. Падчас 13-й сесіі камітэта, якая адбывалася на Маўрыкіі, рашэнне аб уключэнні Будслаўскага фэсту ў лік каштоўнасцяў было прынята адзінагалосна.

У наш час Будслаўскі фэст — гэта дзясяткі тысяч людзей розных канфесій, якія крочаць у бок адной з галоўных каталіцкіх святыняў. Яны выпраўляюцца з розных гарадоў і мястэчак Беларусі, каб у выніку злучыцца і стварыць агульнае ўрачыстае шэсце. Пілігрымы спыняюцца на начоўкі ў розных населеных пунктах, дзе адпачываюць, спяваюць песні, гутараць з мясцовымі жыхарамі, каб зранку працягнуць свой шлях з думкамі пра Бога.

Чаму ж менавіта Будслаў абралі пілігрымы? Будынак храма складаецца з дзвюх частак: старога касцёла (сёння гэта капліца), пабудаванага ў 1633—1643 гадах, і новага, узведзенага ў 1767—1783 гадах. Такім ён дайшоў і да нашага часу. У старым касцёле знаходзіцца арыгінальны разьбяны драўляны алтар эпохі ранняга барока. Кампазіцыя алтара, як сведчаць даследчыкі, не мае аналагаў у сакральнай архітэктуры Літвы і Польшчы. На сценах касцёла да нашых дзён захаваліся ўнікальныя роспісы — восем сюжэтаў, якія з'яўляюцца выдатнымі помнікамі ранняга класіцызму.

Сам комплекс былога кляштара бернардзінцаў, а таксама дэкаратыўнае аздабленне касцёла — галоўны і бакавыя алтары, роспісы — унесены ў Дзяржаўны спіс гісторыка-культурнай спадчыны Беларусі як помнік першай катэгорыі. У 1994 годзе Будслаўскаму касцёлу нададзены тытул базілікі малой. Такім званнем храмы звычайна ўзвялічваюцца з-за свайго ўзросту, памеру ці гістарычнага значэння. Вернікі мараць, што калі-небудзь касцёлу будзе нададзена званне базілікі вялікай. Але такі статус надае толькі асабіста Папа Рымскі, прызнаючы тым самым значнасць храма. Тым больш прыемна, што цяпер фэст прызнаны нематэрыяльнай культурнай каштоўнасцю, да таго ж сусветнага ўзроўню!

Варта дадаць, што ўключэнне беларускай урачыстасці ў спіс ЮНЕСКА з'явілася вынікам шматгадовай сумеснай работы Нацыянальнай камісіі Рэспублікі Беларусь па справах ЮНЕСКА, Міністэрства культуры і Міністэрства замежных спраў нашай краіны пры шырокім удзеле мясцовых органаў улады і грамадскіх супольнасцяў, няўрадавых арганізацый і экспертаў.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ.

На дарозе

Бензавоз без «галавы»

У выніку сутыкнення ЗІЛа і Scania ў Слуцкім раёне ў бензавоза адарвала кабіну разам з кіроўцам, а фура вылецела ў кювет.

ДТЗ адбылося на аўтадарозе Р43 каля населенага пункта Іванаўскія Агароднікі. Кіроўца ЗІЛа, 1984 года нараджэння, ехаў у напрамку Слуцка. Спрабуючы здзейсніць абгон, ён выехаў на паласу сустрэчнага руху і сутыкнуўся з велікагрузам Scania. За рулём фуры знаходзіўся мужчына 1971 года нараджэння. Абодва кіроўцы атрымалі траўмы, удары і былі шпіталізаваныя. Мужчыны былі цвярозыя. Абставіны ДТЗ устанаўліваюцца.

ДАІ нагадвае пра важнасць выканання правілаў абгону, прытрымлівання дыстанцыі, правільнай хуткасці руху, асабліва ва ўмовах галалёду і пры недастатковай бачнасці.

Сяргей КУЛАКОЎ.

ДАСТУПНАЯ МЕДЫЦЫНА

У Магілёўскай гарадской бальніцы хуткай медыцынскай дапамогі адбылося ўрачыстае адкрыццё новага корпуса магнітна-рэзананснай тамаграфіі.

У трохпавярховай прыбудове да лячэбна-дыягнастычнага корпуса бальніцы, дзе ўстаноўлены сучасны апарат МРТ, размясціліся таксама адміністрацыя, бухгалтэрыя і іншыя службы. На будаўніцтва аб'екта было выдаткавана каля 2 мільёнаў рублёў. Набыццё 18-тоннага тамографа абышлося Міністэрству аховы здароўя ў 540 тысяч еўра. Гэты апарат больш дасканалы і дазваляе з найбольшай дакладнасцю вызначыць захворванні на ранніх стадыях іх развіцця.

— Магнітна-рэзанансная і камп'ютарная тамаграфія — гэта тое, на што робіцца стаўка ў дыягностыцы дзеля своечасовага аказання медыцынскай дапамогі. У краіне прыняты курс на сціранне межаў паміж рэгіянальнымі, міжабласнымі, міжраённымі медустановамі і стварэнне рэгіянальных медыцынскіх цэнтраў. Чалавек павінен атрымаць дапамогу па месцы свайго жыхарства, — падкрэсліў у сваёй прамове падчас адкрыцця **міністр аховы здароўя Валерый МАЛАШКА.**

Губернатар вобласці Уладзімір ДАМАНЕЎСКІ адзначыў, што ў краіне шмат чаго робіцца для ўмацавання матэрыяльна-тэхнічнай базы ўстаноў аховы здароўя. Летась у Магілёве былі ўведзены ў строй хірургічны корпус і цыталагічная лабараторыя ў абласным анкадыспансеры, а таксама лабараторыя даследаванняў харчовых прадуктаў на базе абласнога цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя.

Фота БелТА.

Адкрыццё новага корпуса гарадской бальніцы таксама не канчатковы этап у рэканструкцыі ўстановы. На чарзе — завяршэнне капітальнага рамонту радзільнага дома, мадэрнізацыя іншых карпусоў.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

Надвор'е

СНЕЖАНЬ, ХАЛОДНЫ І СЫРЫ

АЛЕ НОВЫ ГОД БЕЛАРУСЫ СУСТРЭНУЦЬ СА СНЕГАМ

З кожным годам зіма ў нашай краіне прыходзіць усё пазней і пазней. Згодна з народным павер'ем, снежнае покрыва стабільна ўтворыцца ўжо праз 40 дзён пасля таго, як выпадзе першы снег. Апошнім часам ён выпадае ў сярэдзіне і канцы снежня.

Трохі халадней

Па словах сіноптыкаў, нягледзячы на кліматычныя асаблівасці планеты, якія змяняюцца з цягам часу, будучая зіма ў Беларусі можа аказацца больш суровай, чым год назад. Першыя яе праявы далі сябе адчуць яшчэ ў сярэдзіне лістапада. Прычына — уздзеянне арктычных мас і зніжэнне сонечнай актыўнасці.

А таму можна з упэўненасцю сказаць, што літаральна з першых дзён зімы ў краіне ўсталюецца марознае надвор'е. Вядома, зрабіць больш дакладны прагноз зараз проста немагчыма, з-за пераменнасці нашага клімату — заўсёды ёсць верагоднасць таго, што ў апошні момант надвор'е прынясе нейкі нечаканы сюрпрыз. Напрыклад, на партале Gismeteo з 4 да 6 снежня нас чакае істотнае пацяпленне, калі нават уначы абяцаюць плюсавую тэмпературу.

Першы месяц зімы сёлета будзе ўмерана марозны, сярэдняя ж тэмпература паветра не абяцае панізіцца ніжэй за мінус 15 — мінус 18 градусаў па Цэльсіі. Асноўныя маразы ў снежні прыйдуцца на сярэдзіну месяца, калі з 14 да 17 снежня спецыялісты прадказваюць умераныя (да мінус 17 градусаў) маразы. У першую палову месяца вялікай колькасці ападкаў не прадбачыцца. Бліжэй да новага года павінна зноў злёгку пацяплець, а колькасць ападкаў павялічыцца, галоўным чынам у выглядзе мокрага снегу.

Не заўсёды ў норме

Тэмпературная норма снежня складае мінус 3,3 градуса. Але апошнім часам першы месяц зімы быў значна цяплейшы (ад мінус 1 да мінус 2 градусаў). У снежні ў краіне выпадае 45 мм ападкаў. Снегапады чаргуюцца з лёгкімі дажджамі. У месяц фіксуецца два дажджлівыя і два сонечныя дні. Снег увогуле ідзе 13 дзён.

Вільготнасць вельмі высокая — 90 %. Таксама зімой воблачна: максімальная колькасць пахмурных дзён прыпадае на перыяд з лістапада да студзеня (80—85 %). Мінск, такім чынам, атрымлівае ўсяго 1,7 сонечнай гадзіны ў суткі. Мінімальныя паказчыкі ў светлавога дня: у першы зімовы месяц ён доўжыцца 7,5 гадзіны.

Прыкметы ў дапамогу

Вядома ж, расказаць з упэўненасцю, якое менавіта акажацца надвор'е праз такі працяглы прамежак часу практычна немагчыма, а таму даводзіцца звяртацца па дапамогу да мінулых гадоў. Па словах сіноптыкаў, не трэба чакаць ад халоднай пары года нечаканых сюрпрызаў — надвор'е будзе стабільным для рэгіёна: умераная колькасць ападкаў, адсутнасць моцных замаразкаў і рэзкіх адліг. Зразумела, што першае сур'ёзнае пахаладанне наступіць пасля сырога і золкага лістапада. Снегу ў гэты перыяд практычна не будзе, а той, што ўсё ж такі выпадзе, адразу ж растане. Фактычна будучая зіма на тэрыторыі краіны наступіць у момант свайго каляндарнага старту.

Праверыць дакладнасць звестак аб тым, якой менавіта абяцае быць будучая зіма, можна з дапамогай няхітрага спосабу — выкарыстоўваць прыкметы нашых продкаў:

«Калі ўзімку пачынаецца навальніца, будуць лютыя маразы, а калі яшчэ і суправаджаецца маланкамі, то не пазбегнуць страшнай буры. Чым больш жалудоў у лесе, тым даўжэй будуць цягнуцца халады. Калі першы снег лёг на яшчэ не абсыпанае з дрэў лісце, зіма будзе суровая. Калі кастрычнік выдаўся цёплы, такую прадвяшчаюць і зіму. Калі раніцай хорам спяваюць сініцы, уначы будзе мароз. Ранкам на кустах і дрэвах пухнаты іней — дзень будзе сонечны і цёплы».

Свята са снегам

Прымаючы пад увагу доўгатэрміновы прагноз надвор'я, мы чакаем у канцы снежня тэмпературу паветра, якая будзе трымацца на некалькі градусаў ніжэй за нуль. Згодна з папярэднім прагнозам надвор'я на месяц, апублікаваным на партале Gismeteo, Новы год беларусы сустрэнуць са снегам. Праўда, у Брэсцкай вобласці хутчэй за ўсё — з мокрым. Калі ў Мінску ў ноч на 31 снежня абяцаюць ад мінус 3 да мінус 5 градусаў, то сярэднясутачная тэмпература ў Брэсце складзе ад мінус 3 да плюс 3 градусаў.

На 3—7 градусаў ніжэй за норму

Кароткачасовы снег, галалёдзіца і да 16 марозу чакаецца ў нашай краіне на выхадныя, паведамілі **спецыялісты Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды.**

А ўсяму віной скандынаўскі антыцыклон, які прынёс да нас анамальныя халады. Сёння тэрыторыя краіны будзе знаходзіцца на заходняй перыферыі халоднага антыцыклону. Чакаецца воблачна з праясненнямі. Без ападкаў. На асобных участках дарог галалёдзіца. Вецер паўднёвы, паўднёва-ўсходні, умераны, па захадзе краіны парывісты. Максімальная тэмпература паветра ў сярэдзіне дня ад мінус 2 да мінус 8 градусаў. Атмасферны ціск будзе падаць.

Антыцыклон сыходзіць на Паволжа, і ў наступныя выхадныя дні тэрыторыя краіны апынецца пад уплывам франтальнага раздзелу, які змяшчаецца з Украіны. У суботу ўначы па паўднёвым усходзе, удзень у асноўным у цэнтральных і ўсходніх раёнах краіны пройдзе кароткачасовы снег. На асобных участках дарог захаваецца галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы ў асноўным складзе ад мінус 7 да мінус 14 градусаў, пры праясненнях панізіцца да 16 марозу. Удзень будзе 3—9 градусаў ніжэй за нуль.

У нядзелю пераважна па ўсходняй частцы краіны пройдзе кароткачасовы снег. На асобных участках дарог чакаецца галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы складзе 6—11 марозу, па захадзе пры праясненнях — да мінус 13 градусаў. Удзень будзе ад нуля да мінус 7 градусаў.

Паводле папярэдніх прагнозаў айчынных сіноптыкаў, на наступным тыдні надвор'е будуць вызначаць атмасферныя франты і цёплая паветраная маса атлантычнага паходжання. Пацяплее, а ападкі будуць выпадаць у выглядзе мокрага снегу і дажджу. У панядзелак уначы ў асобных раёнах пройдзе кароткачасовы снег. Раніцай і днём пераважна па заходняй частцы краіны пройдуць ападкі (мокры снег, дождж), месцамі магчымы туман і галалёд. На асобных участках дарог чакаецца галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы складзе 1—8 марозу, па ўсходзе пры праясненнях — мінус 9—12 градусаў. Удзень будзе ад плюс 3 градусаў па захадзе да мінус 6 градусаў па ўсходзе краіны.

Сяргей КУРКАЧ.